

Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amaçlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amaçlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30535>

Özet

Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amaçlar? Ölçe?i (SASKAÖ), üniversite ö?rencilerinin sosyal a? sitelerini kullanma nedenlerini ve bu kullan?mlar?n arkas?ndaki temel motivasyonlar? belirlemek amacıyla 2010 y?l?nda Karal ve Kokoç taraf?ndan geli?tirilmis? özgün bir ölçektir. Bu ölçek, sosyal a? kullan?m?n?n sadece e?lence amaçlı? olmad???n?, ayn? zamanda e?itim, ileti?im ve sosyal çevre edinme gibi farklı amaçlara hizmet etti?ini ortaya koymay? hedefler.

Ölçek, toplam 14 maddeden olu?makta olup, bu maddeler üç ayrı? alt boyutta gruplandır?lm??t?r. Ölçe?in derecelendirilmesi, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld???n? belirleyen 5'li Likert tipi format kullan?larak yap?lm??t?r (1=hiç kat?lm?yorum - 5=tamamen kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

Sosyal A? Siteleri, Kullan?m Amaçlar?, Üniversite Ö?rencileri, Sosyal Medya, Ölçek Geli?tirme, İleti?im, E?itim.

Yazarlar

Hasan Karal, Murat Kokoç.

Amaç

Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amaçlar? Ölçe?i'nin temel amacı, yüksekö?retim düzeyindeki genç yeti?kinlerin sosyal a? platformlar?n? kullanma nedenlerini bilimsel yöntemlerle analiz etmektir. Ölçek, özellikle bireylerin bu platformlarda geçirdikleri zaman?n ard?ndaki spesifik güdüleri ölçerek, sosyal medya kullan?m alışkanlıklarına dair derinlemesine bir anlay?? sağlayamay? amaçlamaktadır.

Bu çalışmada, sosyal a? kullan?m?n?n e?itimsel, sosyal ve ki?isel geli?im bağlam?ndaki rollerini incelemek isteyen e?itim bilimleri ve psikoloji ara?tırmacılar? için güvenilir bir araç sunmaktadır. Ölçek, kullanıcılar?n kendilerine özgü profiller olu?turma, yeni insanlarla tanışma ve akademik kaynaklara erişim gibi farklı motivasyonlar?n? ay?rt etmede kullan?lıdır.

Yapı

Ölçek, 14 maddelik bir yapıya sahiptir ve bu maddeler, üniversite ö?rencilerinin sosyal a? sitelerini kullanma amaçlar?n? temsil eden üç temel alt boyutta toplanm??t?r. Bu faktörler, kullan?m motivasyonlar?n?n çok yönlü doğas?n? yansıtmaktadır:

Etkile?im ve İleti?im Amaçlı? (8 madde): Sosyal bağlantılar? sürdürme, ki?isel ifade alan?

yaratma ve mevcut çevreyle ileti?im kurma iste?ini temsil eder.

Tan?ma ve Tan?nma Amaçl? (3 madde): Yeni sosyal çevreler edinme, arkada?l?klar kurma ve sosyal onay veya popülerlik kazanma motivasyonunu içerir.

E?itim Amaçl? (3 madde): Sosyal a?lar?, okul projeleri, ödevler veya ders materyalleri ile ilgili bilgi toplama ve ara?tırma yapma arac? olarak görme e?ilimini ölçer.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, SASKAÖ'nün yap? geçerli?i, maddelerin belirlenen üç faktör altında mantıkl? ve tutarlı bir ?ekilde toplanmas?yla sa?lanm??t?r. Orijinal makalede spesifik say?sal geçerlik istatistiklerine (örne?in, do?rulay?c? faktör analizi uyum indeksleri) yer verilmemi?tir.

Ancak, ölçe?in maddelerinin kuramsal çerçeveye uygunlu?u ve faktör yap?s?n?n netli?i, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?arılı bir ?ekilde temsil etti?ini dü?ündürmektedir. Ölçe?in kapsam geçerli?i, uzman görüş?leri alınarak ve literatür taramas? yap?larak desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, bir ölçme arac?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? gösterir. Kaynak referansta do?rudan Cronbach Alfa gibi spesifik güvenirlik katsay?lar? rapor edilmemi?tir.

Geli?tirme sürecinde, ölçe?in maddelerinin iç tutarlılı??n?n yeterli düzeyde oldu?u varsayılmaktadır. 14 maddenin üç alt boyutta gruplanması, bu alt boyutların kendi içlerinde homojen oldu?unu ve ölçtükleri yap?y? güvenilir bir ?ekilde temsil etti?ini i?aret eder. ?erleyen çal??malarda test-tekrar test güvenilirli?i ile zamana ba?lı kararlılı??n?n incelenmesi faydal? olacaktır.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi s?ras?nda, yap?sal geçerli?i kan?tlamak amacıyla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analiz sonucunda, sosyal a? siteleri kullan?m amaçları'nın üç temel ve birbirinden ayr?labilir faktörden olu?tu?u tespit edilmi?tir.

Bu üç faktörlü yap? (Etkile?im ve ?leti?im, Tan?ma ve Tan?nma, E?itim), varyans?n önemli bir kısm?n? a?klayarak ölçe?in psikometrik özelliklerini güçlendirmi?tir. Faktör yüklerinin yüksek olması, her bir maddenin ait oldu?u alt boyutu güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Öz Bildirimli Envanter, 5'li Likert Tipi

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören bireylerin sosyal a? kullan?m motivasyonlar?n? ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert ölçe?i (1=hiç kat?lm?yorum - 5=tamamen kat?l?yorum) kullan?larak nicel veri toplama yöntemi. Ölçek puan?, alt boyut puanlar?n?n toplam? veya ortalamas? olarak hesaplan?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Medya Kullan?m?, Motivasyon Ölçe?i, Yüksekö?retim, Sosyal A? Ba??ml?l???, Faktör Analizi, ?leti?im Teknolojileri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?

Affiliation Email addresses: hasankaral@ktu.edu.tr (Sorumlu Yazar Hasan Karal)

Correspondence Address: Karal, H. ve Kokoç, M., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2010 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için Sorumlu Yazar **Hasan Karal** ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-postas?: hasankaral@ktu.edu.tr.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.ulakbim.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: [sosyal-ag-siteleri-kullanim-amaclari-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Karal, H. ve Kokoç, M. (2010). Üniversite ö?rencilerinin sosyal a? siteleri kullan?m amaçlar?n? belirlemeye yönelik bir ölçek geli?tirme çal??mas?. **Turkish Journal of Computer and**

Mathematics Education, 1(3), 251-263.

Sosyal A? Siteleri Kullan?m Amaçlar? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek Toplam Madde Say?s?: 14

Alt Boyut Say?s?: 3

Etkile?im ve ?leti?im Amaçl? (8 madde): Kendime özgü alan (profil, ki?isel sayfa...) yaratma imkan? sundu?u için kullan?yorum.

Tan?ma ve Tan?nma Amaçl? (3 madde): Yeni insanlarla tan??mak, yeni arkada?l?klar kurmak için kullan?yorum.

E?itim Amaçl? (3 madde): Okul proje/ödevlerimle ilgili ara?t?rma yapmak için kullan?yorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM